

València 12. gener. 1968

Reverend pare:

Perdoneu la tardança en contestar-vos. Sóc informal però ara podré contar-vos coses més substancials que ens han estatut. I lo trist és que ens han estatut el representants de l'Església a la diòcesi de València. El procés ha segut el següent.

- 14 abril - Es presenten una comissió de laïcs valencians al Sr Arquebisbe, sollicitant la defensa de la nostra llengua davant la Comissió Episcopal Nacional. Hi anarem gent important, entre ells els de finances de la tribuna (el negoci diocesà), Martí Domínguez, Soriano, Nicolau Primitiu etc... L'escrit era respectuós, humil, suau i fermament. Ell, ens va dir: "Lo hago mío de todo corazón." Però en Madrid no va dir "esta boca es mía"

- Maig comença la campanya per recollir firmes sollicitant lo mateix. Comença la maniobra desde la Col·legiata de Xatiba i desde el Seminari i la Curia, contra la llengua valenciana. En Xatiba col·labora la primera línia de FET-JONS. diguent que sí és una maniobra del

lucianismo y comunismo".

- Setembre - Abans de començar la III Sessió del Concili l'Arquebisbe venen als arxiprests i els diu: "Gracias a Dios aquí no tenemos el problema de Cataluña, por lo que no habrá falta introducir el vaticano. Yo voy a decir en Roma que mi clero me ha pedido que no se introduzca el vernáculo (por a ell, vernacula = castella) en la liturgia". S'alça l'arxiprest de Montcada: "Señor Arzobispo ¿que del clero no hemos pedido nada?" respon l'Arquebisbe: "Los de O. José (el de Montcada) siempre han querido. Sicutate hinc et inde. Voy a decir en Roma que mi clero...". Altres intervencions: "Que clero excelencia?" i respon: "Hijos míos, voy a decir en Roma que mi clero... (ací la frase de rigor) - i en caso de reformas se introduciría muy poco el castellano. Mi diócesis será la más latina" (s.c.).

- Diciembre - Formas del Concilio. (Això del Concili, es un divi es veu que es dormia en les sessions, jaix no s'entia de res, almenys no ho demostra) i declarava a la premsa que que ha donat una estupenda informació de lo que allí passava (la premsa no ha dit mai res del Concili).
b) "Respecto a la introducción de las lenguas vernaculas"

os. - declarà -: (pàg 7 ~~de~~ ANTE dia 6 de desembre) " Per mi parte
someter la aplicació de este acuerdo al estudio y delibera
ción de mis sacerdotes. En definitiva lo único de que se trata
es de ayudar a la unidad de nuestro pueblo, y no sería per-
misible que se hiciera de esta bandera o motivo para otras
clases de intereses, nobles y dignos pero fuera del
ambito de lo religioso.

Des d'ara en Palau Arxiepiscopal, que el lloc d'empresar la
llengua valenciana, no es l'Església.

- Desembre: S'envia un qüestionari als Arxiprestats per
a que consulten als rectors entre altres coses:

" Si es convenient la traducció de los textos al
valencià

Si son partidarios de la traducció al valencià
2 arxiprestats totalment s'adherixen al valencià: l'ata
roja i Alcor, en d'altres desparitat d'opinions, uns
35 o 40% dels sacerdots estan a favor nostre, segons
l'enquesta

- 21 desembre. Visitem a la major part dels arxiprestats
i quasi tots estan a favor del valencià

a 22 desembre

- Entreguem 20000 firmes sollicitant la introducció de la nostra llengua, al Sr. Arquebisbe. Figuren en la llista. El marqués del Turia, Baltasar Rull, magistrat del Tribunal Superior, el compositor Joaquín Rodrigo, el pintor Seguí, el novel·lista Pérez i Pérez, etc.---

- a les 12 Rainis d'Arxiprests ~~de~~ ^{del} l'Arquebisbe "Eso del valenciano es una una manobra política. (ell es del Consejo del Reino), en Francia se hace en frances (mentira) en Italia en italiano (mentira) y en España en Español (mentira Vgr. Navarra, Barcelona) ¿en sus parroquias entienden el castellano? ¿si? pues no hay más que hablar. Eso del valenciano son cosas de D. Vicente Sorribes i D. Luis Almir (nomina a aquets que no tenen pes, i ometen a mossen Eysa, el ~~de~~ sacerdot de més prestigi de la Diócesi, i d'altres).

- A tot açò quan foren presentats a la Comissió Episcopal Nacional, es missal per a la aprovació i posterior ús mentres es fan les traduccions, el bon de l'Arquebisbe no presenta el missal valencià de Mn. Sorribes, per lo qual al no conèixer-lo ^{la Comissió} no ha segut autoritzat el seu ús

Gener- Es publicuen les disposicions referents a la litúrgia, en elles figurar els Missals utilitzables, no figura cap valencià, es clar.

S'admet la llengua vernacle, el castellà es clar, en l'Epístola i l'Evangeli.

-Diu "se faran traduccions de los ritos de los sacramentos al valenciano". Però, ningú no els usa. ¿per a qui, si tots ho demés es fa en castellà?

I acaba amb una amenaça per a aquells que "por su celo pastoral se exceda en sus funciones".

-Gener- Se li presentará un escrit signat per catòlics de velleu demanant

a) en zona castellana de la diòcesi, la implantació del castellà

b) zona valenciana parlant, dividirà en 2 subzones

a') zona bilingüe, us de castellà i valencià proporcionalment a nombre de parlants

b') zona monolingüe valenciana, provitat al valencià, sense escloure el castellà

la diòcesi, els valencians parlants encara són 1100000

els castellans parlants: xurros, i habitants de València - entat
500000.

No ens faran cas, li sollicitarem una entrevista, i
així fins que se'n vulga.

Sembla que l'Arquebisbe és un joguet en mans del
seu familiar. En Joaquim Mestre, el "maguàrele" local,
aspira a ser bisbe, i "fa mèrits" davant de Franco.

Ha respost més gent de la que ~~era~~ pensarem, però
tot és inútil, s'ens estafa impudicament. Els antideri-
als, fruit espontani del país, s'ens vinen dient: "Els
no ho diem, deixem-se de sotanes?"

A novembre, quasi expulsarem a un seminarista del
nau poble del Seminari, per parlar de progrésisme, de
longar, Rahner, la llengua valenciana, i "Serra d'Or".

Així estan les coses. Els blasquistes sempre diuen
"i com està el clero!"

Ja ho veieu. Perdonen si m'he desenfegat amb vos

Fidelment vostre

